

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefermite nu se
primesc. — Manuscrisurile nu
se întorc.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de știri:
în Viena: M. Debes, Zeyher
Schick, Rudolf Moser, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dornbacher. În Budapesta: A. V.
Goldberg, E. Keszler, Barnai; în
București: Agence Havas, Bucu-
rești de Roumanie; în Ham-
burg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 8 or. și
80 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și în viață.
Racoma pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U N T U R I

„Gazeta” iese în mâna care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oțările
postale din țară și din afară
și la ad. societății.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 80 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 45.

Brașov, Mercuri 26 Februarie (10 Martie)

1897.

Răsboiul cultural.

I.

Săptămâna trecută s'a discutat în dieta din Pesta bugetul ministeriului de culte și instrucțiune publică. Cu ocaziunea aceasta s'a repetat din nou un fenomen, care se poate observa în fiă-care an la desbaterea bugetelor diferitelor ministerii. Anume, pe când la celelalte resorturi oratorii diferitelor partide se atacă unul pe altul în modul cel mai vehement, pe când din șirurile opoziției se întrerăptă asupra băncii ministeriale acusele cele mai grele, — la desbaterea asupra cheltuielilor ministeriului de instrucțiune dintr'odată certele amuțesc, contrastele se aplanază ca prin farmec și o armonie în adevăr surprinzătoare cuprinde pe „aleșii națiunii” întruniți la țermurii maiestosului Danubiu.

Ei bine, care se fiă cauza acestui ciudat fenomen? Ce putere este ăne în stare a face o asemenea minune, a potoli așa dintr'odată dururile atât de răsboinice ale celor însărcinați cu îngrijirea de binele și fericierea țării?...

N'avem, decât să urmărim cu ăre-care atențiune „băsădurile” domnilor din casa țării asupra resortului cultelor și instrucțiunii publice, și îndată vom înțelege, cum e calea pe vale. Vom vedea, că puterea magică, care-i face pe domnii din Șăndor-utca să fiă așa de concilianți unii față de alții și față cu banca ministerială, nu este alta, decât dorința supremă, care încăldește inimile aprăpe a totalității Maghiarilor, idealul generațiunilor maghiare, care s'au strecurat pe scena lumii din primele decenii ale acestui véc până în zilele noastre, visul de aur al lui Széchenyi István și al lui Kossuth Lajos, pentru care se jertfesc așa de mult, enorm de mult, în țera acesta: asimilarea tuturor popăreelor nemaghiare, prefacerea sta-

tului poliglot ungar într'un stat unitar maghiar.

Făță cu această problemă capitală, care după părerea nu fără temeiului a maghiarisătorilor se poate ajunge mai ușor și mai sigur prin crescerea „patriotică” a tinerimei, priu maghiarisarea învățămăntului, tôte celelalte probleme ale instrucțiunii rămân numai pe al doilea plan, sunt cestiuni de a doua mână.

Realisarea cât mai îngrabă a statului național maghiar, ăță farul luminos, spre care vėslesce din tôte puterile tot ce este maghiar în țera acesta, ăță ținta de aur, pentru ajungerea căreia Maghiarul de astăzi și-ar jertfi nu numai mustățile și pintenii, ci și sufletul dintr'ensul.

Ăcēta o seiu prea bine atât deputății, cât și ministrii, și de aceea de câte-oră voiesce se atragă asupra lor atențiunea publicului maghiar și simpatia lui, ating cu putere cōrda maghiarisării, și aplausele și ălje-nurile cele mai entusiaste răsună din tôte părțile.

Și unde s'ar oferi o ocaziune mai bună patrioților patentați a-și arăta cu mai multă ostentațiune deocămintul lor nemărginit față de „națiune”, ideile lor geniale pentru realisarea cât mai îngrabă a idealelor lui Széchenyi și lui Kossuth, ca tocmai la desbaterea asupra aface-cerilor bisericesci și școlare?

De aici armonia, despre care am vorbit mai sus, între oratorii diferitelor partide din parlament; de aici îngăduința excepțională față cu ministrul de culte și instrucțiune publică, care dela înființarea dualismului încōce a fost totdeuna ministrul cel mai agreat atât în parlament, cât și în genere la publicul maghiar, fără deosebire de partide.

O asemenea armonie, o asemenea unitate de vederi s'a manifestat și de astă-dată la desbaterea asupra bugetului ministeriului de culte și instrucțiune. Espresionile: „Marile aspirațiuni, direcția și mij-

lōcele cultului național, întărirea sentimentului național, instrucțiune națională unitară” au răsunit cu profusiune atât de pe băncile deputăților cât și de pe banca ministerială. Ministrul Wlassics, cu tōtă hotărârea și fără a lăsa nici ceă mică îndoială, a declarat atât în prima sa vorbire, cât și la vorbirea de încheiere, în care a răspuns la observările și dorințele exprimate de diferiții oratori, că „instrucțiunea unitară, organică, națională este punctul lui Archimede, pe basa căruia „națiunea” se poate ridica la mărire și putere”, și că, „în ceea-ce privește direcțiunea politice culturale naționale maghiare, în ceea ce privește scopurile și marile ei aspirațiuni, nu este nici o deosebire între diferitele partide din parlament”.

Cestiunea cretană.

În privința pregătirilor de răsboi, ce se fac atât din partea Greciei, cât și de Turci, diarele străine de eri și de alaltă-eri aduc următoarele știri:

„Agenția Havas” anunță din Atena cu data de 6 Martie n.: Aici domnesce o activitate febrilă. Vapōre de transport duc mereu la Tessalia cantități mari de munițiune, arme, victualii și alte obiecte pentru aprovizionarea armatei. Se dice, că în cas când puterile ar întrebuiința măsuri coercitive, tōtă atențiunea Grecilor se va îndrepta spre granița turoescă. Flota greoescă s'a împărțit în patru secțiuni. Escadra oțică sub comanda admiralului Apostolis constă din panceratele „Psara” și „Spe-tzai”, din inorucșătorul „Miaulis”, din fregata „Gheorghios” și din avisul „Paralos”. Escadra vestică sub comanda lui Ombazio se compune din patru vase pancerate și patru nepancerate. Escadra sudică, sub Sahturis, se compune din pancerata „Hydra” și inorucșetōrele „Mykale”, „Alpheios” și „Eurota”. Torpilōralele compun o escadră separată sub principala Gheorghe. Escadra oțică se află în apele insulelor

Sporadice, cea vestică în golful de Arta și torpilōrele între Milo și Creta.

Cu privire la pregătirile turoesci se telegrafază din Salonie oficiōsei „Poit. Corresp.” următoarele: Oțirea turoescă concentrată la granițele Tesalici, până în 2 Martie n. se urcă la numărul de 32,000 ostași infanterie, 3000 cavalerie și o companie pentru telegraf. Tănurile sunt până acum în număr de 35. Comandantul suprem al acestei oțiri, Edhem Pașă, s'a exprimat cu multă încredere despre prospectele unei eventuale campanii împotriva Greciei. Armata greoescă, după convingerea lui, nu este în stare a pune stavile invincibile trupelor otomane în înaintarea lor înăuntrul regatului greoesc. În sinul populațiunii musulmane domnesce mare iritațiă împotriva locuitorilor crestini, cari din cauza acesta sunt fōrte neliniștiți. Supușii străini au de gând să rōge pe guvernele lor, să trimită la Salonie câte-va corăbii de răsboi, ca astfel să fiă asigurați pentru ori și ce întâmplare.

În ceea-ce privește întâmplările din Creta, „Agenția Havas” primesc din Creta cu data de 5 Martie n. următoarele împăr-tășiri: Aici de dimineță au venit aici din sinul Suda o corabie pancerată englesă, una rusescă și alta franceză. Consulii puterilor au fost împunerniciți din partea admiralilor, să mērgă la Selino și să mijlocescă, ca să se delătire asediul fortăreței Kandano. Dușmăniile între asediatori și asediați au încetat dela cuprinderea fortului Stavros încōce. Corăbiilor de răsboi greoesci li-s'a dat voie, să comunice cu colonelul Vassos. Corabia greoescă „Alpheios” s'a mutat dela Canea la Platania.

De altă parte diarulul „Times” i se anunță din Atena cu data de 6 Martie: În urma blocărei nesuficiente a țermurilor sudici ai insulei Creta, corabia greoescă „Sphakteria” și alte corăbii au putut debarca fără nici un incident provisiuni pe insulă. Provisiunile acestea au fost transportate de soldați greci peste munți, la trupe, care acuma sunt aprovizionate pe trei luni.

O telegramă din Atena cu data de 6 Martie n. împărțasece în privința asediului dela Kandano: Colonelul Vassos a făcut cunoscut consulilor din Canea, că Creștinii,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(5)

Camille Renouard.

Din expedițiunea lui Napoleon în Egipt de Stolle
Trad. de T. d. C.

Ca și o mare a căreia margini înzădar le cercă ochiul obositului călător, să întindea „desertul” înaintea celor doi călători, cari încet și obosiți de mōrte păseau prin nășipul aprins de rațele ferbinți ale sōrelei africane. Nimic nu era ce ochiul obosit ar pute înveseli: zăduf, arșiță și un pustiu fără sfârșit erau singurele elemente, cu cari se luptau aceste suflete amărâte, de grōza vieții, de desperarea morții ce atât de îndărjita le rinjea. Departe în zare fantōma pustiei le incolțea unele speranțe dubioase, cari de-odată dispăreau, cu însu-și creatōrea lor, lăsându-i ărași într'un chin de desperare și amărăciune. Înăvreo căți-va pași chinuși și slabi și unul din călători, obosit de mōrte cădu jos. Cu o sfortare desperată își săpă o grōpă în nășip, în care ascundându-și fața căuta o răvenelă pentru sine, pentru sufletul său.

Dér tôte sunt înzădar, nimic, nimic nu se găsea, nimic nu se putea inventa, ce ar schimba situațiunea din acest loc de durere, locaș de mōrte.

— „Lasă-mă, aci vrēu să mor” — diase încet și obosit — „o! decă sabia Arabului ar fi pătruns numai cu doi policari mai afund, atunci durerile mele ar fi avut un sfârșit”.

— „O! cum vorbesc!” — răspunse celalalt c'un ton blând — „aduți aminte, că Dumneșeu, care ni-a scos într'un mod atât de miraculos din mânilor barbarilor, ne va da mijlōce de a eși și din această pustie”.

— „Tu ceri imposibilul amicul meu bun”.

— „Numai să răsară stelele, și voiți afla imediat direcțiunea adevărată, Nilul de aci nu pōte fi departe”.

Ăcești călători nu erau alții decăt Camille și credinciosul băiat Nurmahal. În lupta ce au avut-o cu Arabii cel dintăiu fū rănit grav și astfel cădura priso-nierii în mânilor unui Arab, care îi legă

bine, voind a specula cu ei cerend sumă frumōsă de despăgubire. Rana lui Camille îi făcea imposibilă o călătorie comodă Arabului istet, de aceea voia să se scape de el, dându-i o lovitură de cuțit. În momentul când era să-și pună planul său barbar în esecutare, îi succese lui Nurmahal a se scăpa de legăturile sale, și cu o săritură de leu fū lângă Arab. Barbarul surprins de această întâmplare neașteptată, voind a sări înapoi se potoni și cădu la pământ și imediat ucis de Nurmahal, care nu vedea pentru moment altă scăpare. Li-berând pe Camille să refugiară în pădurea de palmi și curmale din apropiere. Aci petrecură vre-o câte-va zile, nefind înes siguri de hordele, ce bășăiau prin tot locul după ce se aprovizionară, cu cât putură, se depărtară spre pustie în bună credință, că ărași se vor întōrce la Nil.

Refugiății noștri însă se rătăciră și de aprăpe două zile rătăcōu prin „desert” chinuși de fōme, sete, căldură și oboselă. Nurmahal dovedea o resistință admirabilă, deși perdū și el o. După de mântuința. Abia se întine umbrele nopții peste

pământul infierbântat, și stelele se iviră pe cerul senin și Nurmahal descoperi cu grōză, că ei se îndreptau spre mijlocul desertului. El împărțăși această descoperire lui Camille asigurându-l, că înă mâne vor ajunge la țermul Nilului.

— „Îți mulțamesc de iubirea ce mi'o arăți, de repetite-ori mi-ai scăpat viața dér una trebuie să o sci că cu mine s'a sfârșit. Părăsesc-mă deci suflet oredincios, și cautăți singur mântuirea”.

— „Cum poți vorbi așa iubitul meu stăpân”, îi diase Nurmahal ducēdu-i mâna la peptul său și încălđēndu-i cu lacrimi, „să te părăsesc eu? Nici-odată. Decă altfel nu se va pute voiți muri împreună cu tine”.

— „Nu, iubite Nurmahal, această nu-o voiesce Dumneșeu, tu ai încă puteri de ajuns spre a-ți scăpa viața. Adio, scumpul meu Nurmahal, și lasă-mă în brațele sorții mele, simt că cu mine s'a sfârșit”.

— „Nu vei muri”, striga el nebun, „puține ore de odihnă în rēcōrea nopții și vei fi recreat de-ajuns, spre a continua călătorie mai departe”.

cară asediază fortăreața Kandano au declarat, că vor despresura fortăreața sub condițiune, ca Turcii să se retragă fără arme. Numărul Mohamedanilor asediați se urcă la 9000. Pușcăturile durează mai departe; ambele părți au suferit pierderi însemnate. — O altă telegramă din Canea tot cu aceeași dată anunță, că patru vase de război din flota aliată au plecat la Selino cu 500 ostași de marină și că la cas, când insurgenții n'ar voi să despresore fortăreața Kandano, trupele aliate îi vor sili cu puterea s'o despresore.

Vineri seara au ținut *studenții din Bruc-sela o adunare filhelenică*, la care au luat parte și mai mulți deputați. S'a primit la această adunare o ordine de zi, în care se exprimă simpatiile oelor adunați pentru Grecia și indignarea față de macelările întemplate în Creta. Părăsind localul adunării, studenții s'au dus înaintea consulatului grecesc, unde au făcut o manifestație de simpatie. După aceea s'au dus la consulatul turcesc, unde între strigăte și fluierături au aruncat cu bolovan și au spart mai multe ferestre. Poliția a intervenit și a împrăștiat pe manifestanții, al căror număr se urca la vre-o 3000.

Soirile primite cu data de 7 Martie n. sunt următoarele:

„Agenției Havas“ i se comunică cu privire la *tractările în privința despresurării fortăreaței Kandano*: Admiraliilor flotei aliate au tractat vreme îndelungată cu admiralul grecesc, cu colonelul Vassos și cu vice-consulul grecesc, înainte de a trimite trupe, ca să debarce la Selino: propunerile lor nsă au fost respinse. Admiraliilor s'au vădit siliți a lua hotărârea, să libereze pe cei prinși chiar și cu puterea. Se dice, că colonelul Vassos a primit în tabăra sa dela Selino instrucțiuni dela Regele Gheorghe, ca să se pregătească pentru o eventuală împotrivire în contra pașilor întreprinși de admirali. — O altă telegramă din Canea adresată aceleiași agenții comunică: Detașamente internaționale au debarcat în 7 Martie dimineața în Selino și au înaintat vre-o 11 kilometri spre Kandano. Vice-consulul grecesc din Canea au declarat admiralilor, că guvernul grecesc declină dela sine ori și ce responsabilitate față cu trimiterea detașamentelor la Kandano.

În ceea ce privește *atitudinea Greciei față cu ultimatul puterilor* „Agenția Stefani“ din Roma primesc din Londra următoarea comunicare: Soirile sosite din Atena nu sunt de natură a deștepta speranța, că Grecia se va supune în termenul fixat de puteri. Puterile au cerut dela admiraliilor aflători la Creta formularea unei propuneri pentru măsurile, ce ar fi de luat eventual față de Grecia și față de Creta. Admiraliilor au și trimis propunerile lor, care acum se examinează de diferitele guverne. Cabinetul engles va ține mâne (8 Martie n.) un consiliu ministerial anume pentru examinarea acestor propuneri.

În ceea ce privește *responsul guvernului turcesc la nota identică a puterilor*, am adus încă în numărul de ieri scirea, că Pörta a declarat, că primește propunerea puterilor în privința autonomiei insulei Creta și că dorește susținerea păcii. O telegramă din Constantinopole cu data de 7 Martie comunică scirea aceasta în modul următor: Astăzi s'a împărțit ambasadorilor răspunsul Pörții în oestiuinea cretană. Nota, care pörta data de ieri, declară, că *Pörta ia cu satisfacțiune la cunoștință asigurarea despre integritatea imperiului turcesc și despre retragerea trupelor grecesci din Creta. Ea dorește susținerea păcii și primește în principiu autonomia Cretei*, cu rezerva de a se înțelege ulterior cu ambasadorii în privința detaliurilor modului nou de guvernare, ce va ave a se introduce în această insulă.

Răspunsul guvernului grecesc, care se aștepta peste tot cu cea mai mare nerăbdare, până acum nu este cunoscut cu positivitate; probabil însă, că până desă se va soi ce hotărâre au luat cei din Atena cu privire la ultimatul puterilor. O foiță din Pesta sosită astăzi spune, că în urma unui consiliu ministerial ținut alaltă-seară sub presidial regelui Gheorghe, guvernul grecesc ar fi luat următoarea hotărâre:

„Guvernul grecesc refuză în modul cel mai hotărât împlinirea dorinței exprimate de puteri, privitoare la rechemarea trupelor sale din insula Creta și la retragerea corăbiilor din apele cretane“.

SCIRILE ȚILEI.

— 25 Februarie.

Asimilare și reasimilare. Sub titlul „Asimilare, reasimilare și politica culturală maghiară“ a publicat Țilele acestea Dr. *Coloman Demkó* o broșură, în care se ocupă cu pericolele, la care este espusă „națiunea“ din partea naționalităților și cu întrebarea: Cum s'ar putea înmulți numărul Maghiarilor prin asimilare și în genere, cum s'ar pute preface totă lumea încunjurată de stâlpii roșu-alb-verzi în descendenți ai lui Arpad și Tuhtum. Între alte minuni, pe care le spune Demkó în broșura sa, se află și următoarea, pe care o găsim în estrasul, ce-l face „Pester Lloyd“ din această patriotică broșură: „Asemănând datele recensământului din 1881 cu cele din 1890 rezultă, că în ținuturile locuite mai cu seamă de Români în timp de 10 ani 80,612 Maghiari de confesiunea gr. catolică s'au românizat. În același timp s'au maghiarizat 37,017 Slovaci, ceea-ce s'a făcut exclusiv prin reasimilare. Decrescerea populațiunii maghiare în ținuturile locuite de Români are a se esplica prin împrejurarea, că în aceste ținuturi Maghiarii se țin aproape cu totul de confesiunea greco-catolică (?) care însă în școlă și în biserică se servesc exclusiv de limba română. Cât de periculos este lucrul acesta pentru Ungaria se vede de acolo, că numărul Maghia-

rilor gr. cat. în timp de 10 ani a scăzut dela 160,000 la 81,724 suflete. Așa-dără nu se vor ameliora împrejurările, proximal recensământ ne va arăta, că Maghiarii gr. cat. au dispărut cu totul. De aceea este o politică corectă care se urmăze de câți-va ani, că în aceste ținuturi nemaghiare se înființază școlle de stat în comitatele respective, care acum deja sunt în număr de 764. Acesta însă nu este destul, de ore-ce efectul binefăcător al școllei se paralizează prin biserică. De aceea este neapărat de lipsă, ca să se înființeze o biserică catolică de rit grecesc și să se împlinescă dorințele Maghiarilor gr. cat. în privința limbei liturgice în bisericile lor“. „În maghiarizarea bisericilor și școllelor“, încheie precizantul budapestan, „vede autorul punctele cele mai esențiale ale politicei noastre culturale“. — Poveste vechiă, onorabililor!... Tote le suciți și le învârtiți, numai să puteți găsi un pretext pentru tendințele vöstre de maghiarizare!

Adevărat să fiă? Foile unguresci aduc cu mare satisfacțiune scirea, că trei comune românești de lângă Murșș: Baia, Totvaradia și Gavosdia, nemulțamite fiind cu școllele lor românești, au cerut prin inspectorul școlar dela ministrul de culte și instrucțiune, să li-se dea învățători maghiari, cari să le învețe copiii în limba ungurească. Petenții, spun foile unguresci, s'au obligat, că în cas, când li-se va satisface cererea, vor contribui și ei la susținerea școllelor unguresci. — Adevărată să fiă ore acesta scire? — Ar fi trist de tot, când ar fi așa, după-cum spun cu atăta bucurie foile adversarilor noștri.

Școlli noue în România. În budgetul de 1897/98, serie „Foiă p. toți“, s'a prevăzut suma de lei 24.870 lei pentru ca pe lângă ferma model a statului Studina din Jud. Romană să se înființeze și să funcționeze chiar în primul an o școlă de irigațiuni și drenajii. Asemenea s'a prevăzut suma de 70.000 de lei pentru înființarea unei școlle de lăptărie care să începă a funcționa dela 1 Aprilie viitor. Acestă școlă va fi atașată pe lângă ferma model Laza din Jud. Vaslui, având un director și profesor de agricultură și de crescerea vitelor, un profesor de aritmetică și comptabilitate și un instructor militar. Școlă teoretică va dura 7 luni. La ferma model se vor întreține cel puțin 200 vaci de lapte și de reproducție. În fine s'a mai prevăzut și înființarea unei școlli practice de horticultură ce va fi instalată, se crede, în localul Sf. Mănăstiri Socola de lângă Iași. Școlă de horticultură era o instituțiune a cărei lipsă se simțea. Prin înființarea ei se aduce un mare bine țerei.

Floxera, ori licitațiune? Despre locuitorii șvabi din mai multe comune de lângă Mohaciu, în comitatul Baranya, se spune, că au început să emigreze în masse în Slavonia. O foiță ungurească dice, că cauza

acestor emigrări în masse ar fi *floxera*, care a devastat viile în așa măsură, încât locuitorii, cari trăiau aproape numai din viorit, au ajuns la sapă de lemn și oasele lor se vënd adî prin licitațiune cu câte 5—10 fl. — Va să dică floxera ca floxera, dăr mai rea decât floxera este *licitațiunea*, de care nu sunt cruțați bieții locuitorii nici după ce au ajuns la sapă de lemn. Aici este a se căuta adevărată cauză a emigrărilor.

Viile din România. Cetim în „Epoca“ Suprafața totală a viilor din țară în cursul anului trecut a fost de 143.740 hectare, care au produs o cantitate de 4.627.800 hectolitri de vin. Valoarea totală a recoltei vinului, în cursul anului 1896, trece peste 38 milioane lei. În același an, liveștile de prun au avut o întindere de 50.020 hectare, cu o producțiune în valoare de cincî milioane 500.000 lei.

Prinderea unui criminal. Ucigașul Alfonso Hradil, care a ucis în Viena pe femeia Slanik și în Pesta o altă femeie cu numele Koch, a fost prins Țilele acestea în Sighetul Marmăției și a fost transportat Duminecă la Pesta. Se dice, că la interogatoriu Hradil a mărturisit, că el a făptuit ambele omoruri.

Liferare. Ministrul bulgar de război publică concurs pentru liferarea pe cale de oferte, pentru armata bulgară a 60,000 metri postav pentru mantale-șaiak, 30,000 metri postav verde închis, 5000 metri postav suriu, 8000 părechii de cisme pentru infanterie și 2000 părechii de cisme pentru cavalerie. Terminul: 22 Martie st. n. c. Pentru informațiuni a se adresa la cancelaria camerei comerciale din Brașov.

Rectificare. Rescriptele ministeriale în afacerea Asociațiunii, despre care am făcut amintire în primul nostru articol de ieri, (pe colona 3 a liniei 2) pörta data; cel dintâi de 29 Decembrie 1895 (înmănat comitetului la 4 Febr. 1896, cel de al doilea pörta data de 11 August 1896 (înmănat comitetul la 21 Mai 1896). Din erore s'a citat numai data înmănării acelor rescripte.

Societatea geografică română sub Augusta Preșidenție a M. S. Regelui și a Alteței Sale Regale Prințului Ferdinand.

Conform art. 13 din statutele Societății, în numele Comitetului, subsemnații au onore a convoaca pe toți domnii societari a se întruni în adunare generală obligatorie la 1 (13) 2 (14) și 3 (15) Martie 1897, la 8^{1/2} ore seara, în sala de ședințe a Senatului. — Ședințele vor fi presidate de M. S. Begele.

Programa lucrărilor:

Sâmbătă, 1 (13) Martie: 1) Raportul anual al D-lui Secretar General G. I. Lăhovari. 2) D-nu Gr. *Toilescu*: Un nou limes Roman la stînga Oltului. 3) D-nu G. *Assan* inginer: Călătorie în regiunile polare nordice (cu proiecțiuni fotografice).

— „De voi muri“ — continuă Camille, — er tu vei fi fericit a ajunge erăși în frumoșa noastră Franțică, du-te până în Castelul St. Maurice la confinele Dauphiné în Provence, Departamentul Drômes...“

— „Și ce să caut acolo?“ întrebă Nurmahal cu voce tremurândă.

— „Spune frumoșe-i Clemence, fiicei d-lui Montreuil ultima mea salutare și că am iubit-o până la ultima răsufare a vieții mele“.

— „Ah!“ oftă feciorul cu o voce dureroasă și jumătate înfricat.

— „Ce ai?“ întrebă Camille ridicând puțin capul.

— „Mi-se pare, că am auzit în depărtare sbierătul leului“.

— „Te înșeli, îl mângăie Camille — e vântul ce în pustie — adese-ori imităză răcnetul leului“.

— „Se ipote scumpul meu stăpân, dăr vedî să adormi puțin, te va recrea puțină odihnă și eu mă voi cuco!“

— „Fă-o această iubite Nurmahal“, și-i întinse mâna, dorindu-i o deșteptare veselă.

Abia adormise Camille și Nurmahal, care se convinsese de somnul său liniștit se sculă, învălind în privirea sa amorosă de soțul său de chinuri. — „Să fi uitat tu pe Seraphine!“ șopteu buzele sale — „casa din Anteuil pe mama Perill și Teiul fericii noastre?“ O durere fără margini pătrundea inima lui Nurmahal. Durerea i-se mărea de câte-ori Camille în visul său șoptea numele Clementinei. Rțuri de la-ori îl curgeau din ochii lui, și cu mânie înălțate spre ceri se ruga ferbinte la Dumnezeu, o rugăciune, care i aduse pacea și liniștea sufletului. „Părinte cereșc! fă voia ta“, dicea el cu pietate. „Tu sci însă mai bine ce fiul tău cere cu pietate. Decide asupra sorții mele, și mă întărește, părinte cereșc, mă sfințește, și mă luminează ca să devin ângerul lui păzitor“.

Privirea lui Nurmahal cădu cu o iubire învăpăiată asupra lui Camille. „Dormi în pace iubitul meu, cufundat în visurile tale fericite, cari ca rouă cerescă te vor întrâma, până atunci voi căuta un izvor, ca se-ți astempăr focul setei ce te mistue“.

Cu aceste cuvinte se sculă lin ca să nu deștepte pe stăpânul său și cu o furie îngrijată se depărta învăluit de întunerecul nopții. Tôtă căutarea sa fu zădărnice. Ostenit și trudit de desperare se întorșe la Camille, care încă într'un somn lin își recrea membrele obosite. Abia să aședă lângă Camille și fu cuprins de un somn adânc.

Dăr nu avu pace. Un vis înfiorător îl trezi. Un întunerec profund îl încungiuță, er de pe cernul instelat rațe palide aproape fără viață se perdeau în infinitul întunecos. O grăză îi pătrunse membrele ce îl mări prin răcnetul puternic al unui leu, a cărui sunet majestos pătrundea înfiorător mai multe miluri prin desertul îngrozitor. Liniștea adâncă începă a fugi și în locul ei o mișcare plină de viață i luă locul. Tote animalele mai puțin puternice deșteptate prin strigarea regelui lor alergau sfite retrăgându-se în locuri mai depărtate. Era o lume de giraffe, gazele, șacali și alte locuitorii ale a pustii, cari înspăimântate se retrăgeu la tunetul marelui patentat al pustiei.

Nurmahal se înfioră de acest amestec sêlbatic, întunerecul nepătruns făcându-i imposibil ori-ce apărare, potență frica sa, care ar fi cuprins și cea mai curajoasă ființă. Căriul însă îi scuti de ori-ce pericol, era scris în cartea prevedinței vieții lor cu multe suferințe ce avu încă să le îndure. Fericit e omul, care din mâna puternică cerescă primește aceste oeroări cu resignare umilită, căci răsplata este cu mult mai mare, mai fericită, mai abundantă. Ea recompensează cu prisos ori-ce suferință trecătoare.

Ragetul devenea din ce în ce mai slab, această liniștie pe Nurmahal concludând, că leul și-a luat drumul în partea opusă, spre fundul deșertului. El adormi din nou, deșteptându-l un vânt răcoritor ce suflă în Țilele abia răsărite ale Țilei. Camille încă să deșteptă, dăr restaurat aproape cu desăvârșire. Lupta pentru esistența îi întrâmă din nou puterile sleite.

(Va urma.)

Duminea, 2 (14) Martie: 1) Raportul D-lui Gr. Tocilescu: Asupra Dicționarului jud. Constanța. 2) D-nu V. A. Urechid: Edilitatea Bucurescoilor între 1812—1818. 3) D-nu Ionescu-Gion: Din istoria Bucurescoilor (Podul Calicilor). 4) D-nu Th. Burada: Rămășițe Românești în Galiția.

Luni 3 (15) Martie: 1) D-nu Alimăneșteanu, inginer: Explorări miniere în România. 2) D-nu C. Calmuschi: În Basilicata și Calabria. 3) D-nu Elian dela Gruia: Triest-Veneția. (Note de călătorie). 4) Ședința intimă pentru chestiile administrative și financiare ale Societății. — Reînnoirea comitetului.

Bucuresci, Februarie 1897.

Vice-Președintii:

General G. Mamu. General C. Barozzi.

Secretar-General: George I. Lahovari.

N. B. Tribunele și lojile din sala Senatalui sunt la dispoziția publicului, care ar dori să asiste la aceste conferințe.

Din Bucovina.

Cernăuți, 5 Martie 1897.

Dina de 4 Martie st. n. a fost și de izbândă pentru opinia română din Bucovina. Preoții în fruntea alegătorilor de pe la este în for de și îi vedeai intrând prin orașele unde avea să fie alegerea de deputat al curiei a V. Preoții în reasă, nația în sumane și printre ei erau și alegători evrei, nemți, maghiari, poloni și ruteni. Atâtea soiuri de neamuri, atâtea limbi deosebite, cari locuiesc în mândra țară a fagilor, ei cu toții aveau să aleagă un deputat. Numai unul, care să le audă glasul durerii și să le găsescă doftoria la multele lor bôle. Dér când e vorbă de bôla mulți doftorii sunt în lume și am ajuns, că ați doftorii se imbiă, precum fac și candidații, cari doresc a ajunge deputați.

Doftorii își umplu punga și puțin ajută, deputații béu prin bufetul camerei și n'au grijă de ceia ce i-au ales. Așa le i povestea, dér lumea în ciuda lor se încumește și nu se lasă îmbătăta cu apă rece. Mai ales noi Românii, noi până acuma am fost réu reprezentați în camera imperială din Viena. Și să nu credeți, că pôte guvernul nu ni-a permis a alege pre cel ce l'am dorit? Nu! asta nu. Am avut tot deputați de viță mare, boeri neași cu mață peștrițe, cari tot timpul cât au fost deputați au servit de ornament pe bancele camerei și au tăcut ca peștele érna în nămol. Nu rideți, a nu vorbi este o artă, ce n'o pricepe ori-ce muritor, ca să escelezi în ea se cere să ai eughenia. Prin tăcerea lor însă am ajuns a fi tractați de către guvern ca niște idioti, ce n'au sens pentru viitor mai bun. La 1848 s'a șters iobăgia de-a lucra boerului, de-a vota pentru boer să fiă deputat în dieta țării, camera imperială însă a rămas în vigore.

Popa 'n frunte și după densusul sătenii au ales și aleg și astăzi pe boeri deputați și spre care scop? să tacă în camera și să-și iee diurnele? Au votat și votază pentru boer voinde prin acesta a documenta, că suntem vechii locuitori ai țării și avem boeri de nămul nostru, pe când boerii nu s'au gândit nici când la greal bieteii opinii. Boerii numai atuncia sciu că sunt țărani și preoți români în țară, când vin alege-rile, după alegeți ai vădut boer să-și țină vorba? Înainte de alegeți alergă prin totă țera, promit ceriul și pământul, dér fiindcă nu ei sunt posesorii cerului, nu-și pot ținea cuvântul boeresco!

Nația ou preoții ei o sciu acésta și ei cred, că așa-i ursita neamului românesc să tot suferă și de-aceia dorm somnul cel de mórte. Au darmit prea mult și alte nămurți au apucat înainte, ér Românii ou deputații lor de nēm și sânge boeresco au rămas să culgă ceea ce s'ții au aruncat. Așa stăm, și stăm de minune, încât ați ni-se denégă, că noi am fi urmași de-ai voinicilor lui Stefan cel Mare.

Și cine ne-a adus la atâtea rușine? Deputații noștri de nēm boeresco, cărora li-a fost rușine să vorbescă ceva în Viena pentru binele națiunii române. Abia Dr. A. Zuroan li a deschis domnilor din Viena

ochii, că în Bucovina sunt Români, Români, cari și-au vârsat sângele pentru imperiul absurgic în timpuri de restriste, și drept răsplată ați sunt urgisiți, scoțindu-li-se limba din șoale, pe când legea imperială le garantéză limba română în școală, biserică și oficiu. Din oficiu au alun-gat'o, din școală o scoț și din biserică o fugăresc și nația vede și dize: „așa-i scris Românului să fiă urgisit în țera sa pentru-că n'avem deputați din nămul nostru“.

S'a îndurat însă bunul Dumnezeu! După atâtea suspin eșit din sinul nației la 4 Martie st. n. a fost ales Dr. G. Popovici, un ténér de 31 ani, deputat al curiei V. În dize acésta în Cernăuți s'a înmormântat cel mai renumit și mai ou dreptate profesor la facultatea teologică și consilier consistorial — am pierdut mult și pe când îl jăliam, de-asupra mormântului firul telegrafic aduse vestea, că pe tôte liniile de bătaia noi am dobândit izbândă. Susenii dela munte și josenii dela baltă: Câmpulungeni și Siretenii l'au ales unanim; Suceva, vechiul ouib de vultur, 90 l'au apărât; Rădăuți, vechia metropoliă, 131 de irmose i-au căutat; Homorul și Storojinețul nu s'au codit, cu tôte că arménul și șcaraoțki*), și și nópte contra lui au luroat. Din 627 alegători, 597 au ales pe Dr. G. Popovici.

Ni-am vădut visul cu ochii și preoțimea pôte fi mândră, că bine și-a condus turma cuvântătoare. Meritul cel mai mare îl are preoțimea din districtul Siretului. În acest district Dr. G. Popovici nici n'a ținut voróva de candidat, alegătorii nici nu l'au vădut afară de preoți, toți ceilalți alegători români ruteni, maghiari, evrei și nemți au ascultat de glasul preoților români și l'au ales unanim. Mare trecere se vede, că au preoții români din acest district la celelalte națiuni, căci altfel nu se pôte explica acest fenomen. În acest district sunt tôte națiunile din Austria și nici unul nu și-a dat votul pentru vre-un deputat de-al lor, ci numai pentru Dr. G. Popovici. Mândri pot fi pionirii națiunii române din acest district și servescă de pildă altora!

Avem acuma un deputat pentru camera după cum doriam. El și Dr. Zuroan, deputatul curiei I, ne vor reprezenta bine, în ciuda boerilor. Pre boeri însă îi mai alegem de astă-dată la 10 Martie st. n. ou gând, că să vor poșai. Să nu credă, că „Concordia“ din Cernăuți îi alege, ea îi impune numai, preoțimea dela sate — ea are puterea! Vor trece acești 6 ani și cine scia de vor fi și impliniți și-atuncia, când vor fi érași alegeți pentru camera, preoțimea să cêră cont dela deputați. De nu vor cere, vor fi considerați de boi, buni de-a trage la jugul boeresco!

Ér deputații noștri să aibă grijă, ca și preoțimea să pôta cât mai curând primi dotațiunea (congrua) mărită și să nu fiă trimisă de repețițe-ori dela guvern la Consistoriu și amănată la calendas grevas. N'are statul să dea, este fondul religionar și-l papă mulțimea de funcționari străini. Preoțimea-i hamesită de fôme, fără biserică, fără case, ér străinii se desfăteză pe moșiele fondului religionar. Și ére până când? N'ar puté deputații noștri să mai scarmene caerul încalot? De vor face mult bine, lor își vor face, ér de nu, ne vom mai întelni!

Călătorescu.

Rutenii galițieni din Brasilia.

Guvernul provincial din Galiția, după cum am amintit la timpul său, a trimis încă astă-vară pe preotul gr. cat. Voliansky și pe profesorul universitar Dr. Semieradsky la Brasilia, pentru ca să se informeze despre starea Rutenilor galițieni emigrați acolo. Reîntorcându-se dizele acestea, ei au prezentat guvernului din Lemberg un raport despre rezultatul călătoriei lor.

În acest raport se arară, că din cauza climatei peste măsură calde, partea cea mai mare dintre emigrați nu s'au putut stabili, decât séu în partea extremă nordică, séu

*) Smal Stocki, ruteni uniati.

în partea extremă sudică a Brasiliei. În Parana sunt stabiliți 20.000 de emigrați ruteni, în Rio Grande locuiesc vre-o 5000 Ruteni.

Clima din Parana se dize, că e bună. Aici ierna plouă, din când în când înse dimineța cade și brumă. Primăvara înoepe tocmai atunoi, când la noi începe tòmna. Primul seceriș se face prin Decemvre, dér acolo secerișul se face și de doué-ori în an. Pustele sunt neproductive; cel mai important articol al agriculturii producenți este oucuruzul, dér nici acesta nu prea are un gust bun. Vite cornute au numai cei ce s'au așeșat acolo mai de mult, porci însă are aprópe fiă-care familiă.

Pluguri fórté puține se găsesc la agricultorii din Parana. Aceștia își cultivă locurile aprópe numai cu sapa și cu hirlul (arșeul). Săménăturile sunt mult pus-tiite de musce și de papagal, de-asemena ómenii sêlbatic și fiarêle causéză mari pagube agriculturii, în timp ce maimuțele deciméză oucuruzul. Măestri și neguțatori acolo nu se află, din care causă ómenii nu pot nici vinde, nici oumpêra nimic, ci fiă-care trebuie să-și facă însuși cele de lipsă. Drumuri regulate nu esistă, țera nu are un regim în regulă și așa viața și ave-rea locuitorilor încă nu este asigurată.

Să te miri, că pe lângă tôte aceste neajunsuri, câte-va dize de mii de Ruteni din Galiția prefer să trăiescă acolo, decât să se întoróă în patria lor, ba emigrările sunt chiar în creștere continuă.

Dare de sémă și mulțămítă publică.

Baia de Criș 5 Martie n. 1897.

În 2 (14) Februarie 1897 s'a arangiat prin reprezentanța bisericeii gr. cat. din Baia de Criș o petrecere ou dans în favorul bisericeii din loo.

Ca oferte maritimose séu contribuiri benevole au încurs dela următori d-ni: din Baia de Criș: Gerasim Candrea adv. 3 fl., Zommer Antal jud. cerc., Farkas Lazar protopretore, Straus pretore, Nabraszky adv., Schissel Károly apotecar, Nagy Iános subjude, Kovordani inginer, Meszöly not. public, Pap Károly notariu, Iuliu Ciuciu essuctor reg., Szegedy preot ref., Atanasie Bologa preot în Rudabaia, Nicolau Florea preot. gr. or., Romulus Coțoiu, Adam comptabil, Dr. Lendvai, Dr. Rob. Bubenik, Grünberger, Olajos, Schilham, Darvas, Kiss, Trifan Tóder, Verner Márton, Comșa Lazar câte 1 fl. Ludovic Pohl 2 fl., Balasiu 1 fl. 60 or., Szöcs Iános 1 fl. 50 or., Rosmayer, Kerzo István, Kontz, Jakab, Sooda Péter, Holmik István, Dobransky, Holmik Iosef, N. N., Lambig Bela câte 50 or., Borbora Sándor 80 or.

Domnii, cari séra la cassă au contribuit peste prețul intrării sunt: Ales. Draia 20 or. Petru Gligor 1 fl. 20 or., Benkes I., I. Roman, G. Crișan, I. Ruska, Tisu Isac Bagoly S. Szöcs I. câte 40 or., Irodenka L. 1 fl. 20 or., Petru Dragos 90 or. Szöcs Gusztav 80 or., Demeter El. 20 or., Beovicu Cornel 20 or., Boroslavsky 20 or., Fleischer 20 or., Kis Lodi 10 or., Iuliu Ciuciu 1 fl. 40 or.

Venitul peste tot din contribuiri benevole suprasolviri și din rescumpărarea biletelor a fost de 129 fl. 30 or. ér speșele peste tot a fost de 44 fl. 80 or. Prin urmare rezultă un venit curat de 84 fl. 32 or.

În numele curatoratului bisericesco ou profundă onóre aduc mulțămítă publică atât p. t. domni participanți și acelora cari au suprasolvit, precum și acelor domni cari fără de a participa la bal au contribuit în favorul bisericeii noastre.

Constantin Pop,
preot rom. gr. cat.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 8 Martie. Colonelul conte Moltke, adjutantul împératului german, a sosit aici. Acestei visite i-se atribue în Berlin o importanță politică, fiind adusă în strînsă legă-

tură ou atitudinea comună a Rusiei și Germaniei în cestiunea cretană.

Atena, 8 Martie. Éri s'a stabilit în consiliul ministerial textul rês-punsului la nota puterilor. Textul va fi publicat numai ați, fiindcă pentru ați e hotărítă dize de a se preda rêsponsul Greciei la mâna ambasadorilor marelor puteri.

Viena, 8 Martie. Rêsponsul guvernului grecesc e așteptat aici pe astăzi după amézi. În cercurile diplomatice de aici se crede, că rês-punsul nu va fi un rêsus necondiționat și că guvernul grecesc va accepta o parte din condițiile puse de puteri.

Bucuresci, 8 Martie. După informațiunile „Epocei“, în cercurile diplomatice de aici se crede, că Regele Greciei va abdica în favórea fiului său. În urma acestui act, flota grecescă, conform ultimatului puterilor, se va retrage din apele Cretei, ér cestiunea cretană se va regula atunci pe cale diplomatică.

Paris, 8 Martie. Aici se prevede, că rêsponsul Greciei la nota puterilor nu va fi un rêspons formal. După principalele dize franceze, pare că s'ar fi luat, chiar în Atena, inițiativa pentru o soluțiune pacnică, în urma unor concesii reciproce.

Paris, 9 Martie. Rêspondénd la ultimatul puterilor, guvernul grecesc declară, că nu-și pôte retrage trupele, de-órece se teme de-o repețițe a măcelurilor. Grecia își va retrage corăbiile numai la cas, când puterile se vor obliga, că vor împiedeca pe Turci de-a mai trimite trupe noué. Trupele grecesci să fiă întrebuințate împreună cu ale puterilor pentru restabilirea ordinii, și puterile să permită celor din Creta a se exprima printr'un plebiscit.

Literatură.

„Familia“, diar beletristic-literar, ce apare odată pe săptămână în Oradea-mare sub redacția d-lui Iosif Vulcan. Nr. 8 din 7 Martie n. an. XXXIII cuprinde: Lăptăreșă (fine) de A...; Bradul (poesie) de Maria Cuntan; Calea grea de Iosif Stenoc; Caracterul femeilor; Poesii de H. Heine, trad. de Sex. Til; Doué lacrimi (din grecesce) de Mărióra G. Murnu; Poesii de Traian; O d-șóră răpítă de un vultur; Despre magnetismul vital (fine) de Isidor Ieșian; Nópte de nuntă a d-șórei Angot, comedie ou cantece într'un act de Monréal și Blondeau (fine) trad. de Iosif Vulcan; Ilustrațiunile noastre (George I regele Greciei, Cura Kneipp érna, Ferioirea mamei); Teatru; Ce e nou?; Călindarul săptămânei.

A apărut Nr. 1—2 din Anul IV-lea din prețiosul jurnal enciclopedic „Amicul Progresului Român“ din Bucuresci, ou următorul sumar: Obiceiuri și legende; Superstițiuni și fapte; Estetica rêsboiului; Originea cărților de joc; Bastonul la díd; Despre tenie. — Tremurăturile. — Ioterul séu Gálbinarea. — Mama și copilul; Bananele; Statul séu inițiativa privată? Cum trebuie să se facă agricultura. — Întrebuințarea îngrășămintelor chimice în agricultură. — Funginea ou îngrășăment pentru grădini și câmpuri; Ingrijiri ce trebuie date pomilor; Avicultura în strînsătate, comparată cu încercările făcute la noi; Alterațiunea vinurilor albe; Încă un remediou contra fioxerei; Alimentațiunea rațională a cailor de ham; Reimpădurirea munților; Extragerea smântânei din lapte și fabricaț. untului; Rachiul de Secară; Ecouri industriale și comerciale; Rețete folositoare; Diverse; Suplimentul literar. Abonament anual 9 fl. Se trimite gratis, numere de probă.

Povestiri de Petra-Petrescu à 80 or. francate. De vëndare la administrația noastră.

Au apărut de sub tipar: „Irmosul Paștilor“, compus pentru 3 voci femeiesci de Tim. Popovici. Prețul 50 cr. Acest irmos se poate executa de cor de școlari, eventual și de cor de bărbați.

„Maș mărta“, cântec pop. aranjat și armonizat pentru cor mixt (6 voci) de Tim. Popovici; prețul 50 cr.

Se află de vânzare la Librăria Ciurcu, Brașov; la „Librăria diecesană“ Caransebeș și la autor în Brașov (strada Prundului Nr. 8).

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Martie 1897.

Table with financial data including Renta ang. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. caile fer. ung. in aur 4 1/2%, etc.

Table with exchange rates: Mărci imperiale germane . . . 58.72 1/2, London vista . . . 119 95, Paris vista . . . 47.62 1/2, etc.

Cursul pietei Brașov.

Din 9 Martie 1897.

Table with market prices: Banonote rom. Camp. 9.46 Vënd. 9.49, Argint român. Camp. 9.40 Vënd. 9.43, etc.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

Numere singuratie din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu.

Advertisement for Liqueur: Fabricanților de Liqueur și acelor, cari vor să devină fabricanți, le oferem Specialități de Esenze, cari sunt culante și aduc câștig. Arangement complet de fabrici de Liqueur. Prospecte și nota prețurilor franco. Carl Philipp Pollak fabrică de specialitate de Esenze. PRAG, Mariengasse Nr. 18. 1165,8-20.

Advertisement for Stofe veritabile de Brünn. Un coupon 3.10 mtr. lung, suficient pentru 1 garnitură de haine bărbătesci costă numai fl. 3.10 stofă bună, fl. 4.10, fl. 4.80, fl. 6.00 mai bună, fl. 7.75 fină, fl. 9.00 mai fină, fl. 10.50 forte fină. Un coupon haine de saloan fl. 10. - Stofe pentru Pardesiuri, Loden, Peruvienne, Doskings, Stofe pentru haine de amploiați de stat și căl ferate, Kamgarn fin, Cheviots etc. trimitte cu prețurile fabricii, recunoscut ca solid și real. Depositul fabricii KIESEL-AMHOF in BRÜNN. Mostre gratis și franco. - Liferate după mostre. P. T. public se face atent că cumpărând direct dela fabrică are mai mare avantaju ca dela alții. Firma KIESEL-AMHOF in BRÜNN trimitte stofele cu prețurile fabricii fără adaos seu rabatul mare ce-l socotesc croitorii.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Gheriș-Turda, Copșa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș, Simeria-Hunedóra, Brașov-Zărnești, Mureș-Ludoș-Bistrița, Arad-Timișoara, Sibiu-Cisnădie, Sighișoara-Odorheiu-săcuesc) and rows for train types (Tren de persoan., Tren de accel., Tren mixt, etc.) and times.

Notă: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. - Numerii încadrați cu linii mai negre însemnă orele de noapte.